

Sammanfattning – Förslag för genomförande av utvecklingsbilden av områdesanvändningen

Bild: Sammanfattning av innehållet i arbetet med utvecklingsbilden och den fortlöpande processen

Vi föreslår följande:

Miljöministeriet inleder ett arbete angående utvecklingsbilden av områdesanvändningen, vilket skapar och upprätthåller en strategisk översikt som grundas på hållbar utveckling och en bedömning av situationen för region- och samhällsstrukturen, utvecklingsutsikterna samt behov, mål och åtgärder för utveckling.

Kontinuerlig, systematisk och effektiv verksamhet för arbetet med utvecklingsbilden av områdesanvändningen

- Fokus på region- och samhällsstrukturen som har en betydande inverkan på befolkningens levnadsvillkor, näringarnas förutsättningar för verksamheten eller till exempel på bekämpning av klimatförändringar.
- Inverkan på att de som ansvarar för utveckling av region- och samhällsstrukturen och de aktörer som deltar i den förbereder sig för centrala samhällsfenomen och förändringsfaktorer och styr utvecklingen i samma riktning genom ömsesidigt stöd och med beaktande av den förutsebara ekonomiska utvecklingen och den offentliga ekonomins bärförmåga.
- Miljöministeriets tidigare arbete för utvecklingsbilden av regionstrukturen fortsätter och utvecklas med hjälp av SYKE:s uppföljnings- och utvecklingsarbete för region- och samhällsstrukturen och man skapar en arbetsfördelning för arbetet med lägesbedömning och framsyn mellan statsrådets framsynsätverk och olika ministerier och regioner.

Utvecklingsbilden av områdesanvändningen som upprätthålls kontinuerligt är indelad i en läges-, framtids- och utvecklingsbild

- Lägesbilden visar situationen för region- och samhällsstrukturen, alltså vart vi är på väg och varifrån vi kommer när granskningen baseras på centrala variabler.

- Framtidsbilden skisserar och bedömer den kommande utvecklingen som det måste finnas beredskap för. Den upprätthåller uppfattningen om förändringsfaktorer i region- och samhällsstrukturen, utvecklingsförlopp och annan möjlig utveckling samt utvärderar dessa utifrån ett hållbart utvecklingsperspektiv.
- Utvecklingsbilden definierar riktningen för hållbar region- och samhällsstruktur och nödvändiga åtgärder i en föränderlig verksamhetsmiljö.

Ett gemensamt forum och "lägesrum" för olika aktörer om utvecklingsbilden av områdesanvändningen

- Miljöministeriet ansvarar för arbetet med utvecklingsbilden i samarbete med Finlands miljöcentral. Planering av verksamheten och resurser för den skapar förutsättningar för detta. SYKE svarar särskilt för innehåll av information. Arbetet för utvecklingsbilden kräver att man möjliggör en långsiktig användning av dataproduktion och datamaterial.
- Lägesbilden upprätthålls fortlöpande årligen och utvecklingsbilden uppdateras vart fjärde år under regeringsperiodens sista år.
- För att utveckla arbetet med utvecklingsbilden som ett gemensamt forum och för att stärka gemensamt skapande:
 - skapas en webbaserad plattform, "ett lägesrum" där förmedling av information, informationsutbyte och interaktion om arbetet för utvecklingsbilden sker.
 - ordnas regelbundna/årliga utvecklingsdagar för region- och samhällsstrukturen med fokus på innehåll och upprätthållande av utvecklingsbilden samt på presentation av andra relevanta undersökningar, transportprojekt och motsvarande och på diskussion om dessa.
 - en vetenskaplig stödgrupp/panel inrättas för region- och samhällsstrukturen, som främjar dialogen mellan vetenskap och politik i utvecklingen av region- och samhällsstrukturen, och som ger rekommendationer för beslutsfattande och stärker ett tvärvetenskapligt grepp i utvecklingen av region- och samhällsstrukturen.
 - En webbaserad återkommande enkät/barometer ordnas för deltagande i utvecklingen av region- och samhällsstrukturen i anknytning till innehållet i arbetet för region- och samhällsstrukturens utvecklingsbild
 - Utvecklingsbilden bereds i samverkan med olika intressentgrupper så att den förberedande processen ger intressentgrupperna möjlighet att uttrycka sina åsikter och gemensamt diskutera utvecklingen av region- och samhällsstrukturen på lång sikt.
- Kontinuiteten, genomslaget och dess roll i arbetet för utvecklingsbilden som ett gemensamt forum kräver en systematisk och effektiv kommunikation. Med hjälp av kommunikationen ökar medvetenheten bland intressentgrupper, beslutsfattare och allmänheten om den viktiga betydelsen av region- och samhällsstruktur samt utvecklingen av den som en del av annan social utveckling och dess utvecklingsbehov.

Arbetet med utvecklingsbilden används övergripande

- Arbetet med utvecklingsbilden riktas till statsförvaltningen samt till landskapsförbund och kommuner för att användas i det långsiktiga utvecklings- och planeringsarbetet.

- Arbetet med utvecklingsbilden utnyttjas särskilt vid planering av områdesanvändning i enlighet med markanvändnings- och bygglagen och vid bedömning och beredning av aktualiteten i de nationella målen för områdesanvändning.
- Utvecklingsbilden och framsynsarbetet för region- och samhällsstruktur som grundas på den ger en motsvarighet för planeringen av nationella och regionala transportsystem.
- Den utgör också utgångspunkter för internationellt samarbete i regional planering genom att lyfta fram Finlands perspektiv och samarbetsbehov.
- I sin egen verksamhet tillämpar varje aktör framsynsarbete och förståelse för fenomen på ett konkret sätt, så att man kan ingripa i utmaningar på ett effektivt och övergripande sätt just på den nivå och på de platser där det är nödvändigt.

Arbetet med utvecklingsbilden och utvecklingen av det inleds med ett framsynsprojekt

- Under pågående år inleds VN TEAS-projektet "Möjliga framtidsscenario för region- och samhällsstrukturen", som skapar en grund för delen utvecklingsbildens framtid, och i anknytning till det utvecklas arbetet med utvecklingsbilden mer övergripande.
- Mot slutet av regeringsperioden, under år 2023 färdigställs den första utvecklingsbilden som presenterats här.
- Därefter fortsätter arbetet med utvecklingsbilden som en kontinuerlig process.